

Les 22 – Antwoorden

Opdracht 1: Vertaal en geef de uitspraak:

Een mooie kamer	חדר יפה	chèdèr yáfèh
Het dure hotel	המלון היקר	hamálon hayáqár
De kamer is groot	החדר גדול	hachèdèr gadol
Een mooie deken	שמִיכה יפה	smicháh yáfáh
Het grote zwembad is koud	הבריכה הגדולה קרה	habrecháh hagg ^e doláh qaráh
Die goede handdoek	המגבת הטובה הזאת	hammagèvèt hatováh hazot
Deze goede woorden	מילים טובות אלה	milim tovot elèh
האכסנייה זולה	há'achsanyáh zoláh	Het hostel [is] goedkoop
המעלית קטנה	hama ^{al} it q ^e tánáh	De lift [is] klein
הבריכה סגורה	habrecháh s ^e goeráh	Het zwembad [is] gesloten
לילה חם	lailáh cham	Een warme nacht
סבון רע	sabon rá	Slechte zeep (zeep is slecht)
המסעדה הזאת פתוחה	hammis'ádáh hazot p ^e toecháh	Dit restaurant [is] geopend
איפה המפתח?	efoh hamaftè'ach?	Waar [is] de sleutel?

Opdracht 2: Zet de zin in het meervoud, geef de uitspraak en de vertaling:

עיר גדולה	ערים גדולות	árim g ^e dolot	Grote steden
ספר זול	ספרים זולים	s ^e fárim zolim	Goedkope boeken
נעל יפה	נעלים יפות	na ^{al} ayim yáfot	Mooie schoenen
הילדה יפה	הילדות יפות	hay ^e lád ^o t yáfot	De meisjes zijn mooi
מלה טובה	מלים טובות	milim tovot	Goede woorden

Opdracht 3: Maak de zin af met een passend bijvoeglijk naamwoord; 'puntjes', vertaling

האישה היא יפה	há'isjáh hi yáfáh	De vrouw is mooi
הכלב הוא קטן	hakèlèv hoe qátan	De hond is klein
המים קרים	hammayim qárim	Het water is koud
אנשים חשובים	^a násjim ch ^a sjoevim	Mensen zijn belangrijk
האכסנייה היא זולה	há'achsanyáh hi zoláh	Het hostel is goedkoop
הפרות הן יקרות	haparot hen y ^e qárot	De koeien zijn duur
המלונות מלאים	hamm ^e lonot m ^e le'im	De hotels zijn vol

Les 23 – Werkwoorden 4 - Gebiedende wijs, Onbepaalde wijs

De **gebiedende wijs** (*imperatief*) ציווי, ציווי {tziwoey} is afgeleid van de Toekomende Tijd (*imperfectum*), tweede persoon, door deze te ontdoen van het voorvoegsel ת {ti} en de klanken aan te passen.

Als voorbeeld het werkwoord שָׁמַר sjámar, bewaren, bewaken, conserveren

Jij (m) zult bewaren	אֲתָה תִּשְׁמַר	attáh tisjmor	Bewaar!	שָׁמַר	sj ^e mor
Jij (v) zult bewaren	אַתְּ תִּשְׁמְרִי	at tisjm ^e ri	Bewaar!	שְׁמְרִי	sjimri *
Jullie (m) zullen bewaren	אַתֶּם תִּשְׁמְרוּ	attèm tisjm ^e ro ^e	Bewaart!	שְׁמְרוּ	sjimro ^e *
[Jullie (v) zullen bewaren	אַתֶּן תִּשְׁמֹרְנָה	attèn tisjmornáh	Bewaart!	שְׁמֹרְנָה	sjmornáh] **

* De ש krijgt een i-klank, om niet twee toonloze sjewa's achter elkaar te krijgen.

** Deze vorm is ongebruikelijk in modern Hebreeuws, men gebruikt de mannelijke vorm.

De **onbepaalde wijs** (*infinitief*) kan het beste worden afgeleid van de gebiedende wijs mannelijk enkelvoud, door hier ל voor te zetten; soms ל, ל, of לו, als dit beter past bij de beginklank.

• Bij een standaard werkwoord met drie radicalen (stamletters) heeft hij de vorm לְסִיס (l-(e)-O), (waarbij de ס een willekeurige medeklinker voorstelt), ook wanneer de gebiedende wijs toevallig een A als tweede klank heeft.

Bewaar!	שָׁמַר	sj ^e mor	Te bewaren	לְשָׁמַר of לִשְׁמֹר	lisjmor
---------	--------	---------------------	------------	----------------------	---------

Leer!	לָמַד	l ^e mad	Te leren	לִלְמוֹד of לִלְמוֹד	lilmod
•	Bij een ך als eerste radicaal begint de infinitief met לָ				
•	Bij een ץ als eerste radicaal begint de infinitief met לָ				
•	Bij een ן of ץ als derde radicaal wordt een korte a (ַ pattach) ingevoegd voor deze letter.				
Hoor!	שָׁמַע	sj ^e ma	Te horen	לִשְׁמוֹעַ of לְשָׁמַע	lisjmo'a
Zend!	שָׁלַח	sj ^e lach	Te zenden	לְשַׁלֵּחַ of לְשַׁלְּחַ	lisjlo'ach
•	Is de derde radicaal een ה of י, dan is de vorm לְסַסֵּת of לְסַסוֹת (I-OT).				
Doe!	עָשָׂה	^a seh	Te doen, maken	לַעֲשׂוֹת	la ^a sot
•	Is de tweede radicaal een ו, dan is de vorm לְסַסוֹס (Á-OE)				
Sta op!	קוּם	qoem	Opstaan	לְקוּם	láqoem
•	Is de tweede radicaal een י, dan is de vorm לְסַסִּיס (Á-I)				
Zet!	שָׂם	sim	Te zetten, leggen	לְשַׂם	lásim
(Die tweede radicaal yod of waw is niet altijd zichtbaar in de andere vormen van het werkwoord)					

In het moderne Hebreeuws wordt een werkwoord veelal niet aangeduid met de traditionele vorm, de derde persoon enkelvoud verleden tijd – de kortste vorm – maar met de infinitief, die altijd met ל begint, wat overeen komt met de Engelse aanduiding van werkwoorden: לְסַפֵּר lispor (Om te) tellen (*To count*), in plaats van סָפַר sáfar, tellen. (Eigenlijk: Hij telde). N.B. In een zin zoals 'Ik hoor hem praten' gebruikt het Hebreeuws niet de *infinitief* maar de *tegenwoordige tijd*, alsof er staat 'Ik hoor hem pratende'

Woordenschat

Een aantal woorden die u kunt gebruiken bij een lunch onderweg.

אַרוּחַת צְהַרַיִם	^a roechat tsoh ^o rayim	Lunch, middagmaaltijd
גְּבִנָּה לְבָנָה	g ^e vináh l ^e vánáh	Cottage cheese, kwark
מִזְנוֹן	miznon (m)	Buffet, lunchroom
בֵּית־קָפֶה	bet qáfèh (m)	Café
פִּיטָה	pittáh (v)	Pita, plat broodje
פֶּלְפֶּל	fáláfèl (m)	Arab. gevulde pita
פֶּלְפֶּל	pilpel (m)	Peper
מֶלַח	mèlach (m)	Zout
חֻמוֹס	choemoes	Humus, (Arabische)
סָלַט	sálát (m)	grauwe erwten(pastei)
		Sla, salade
		קוֹלָה qoláh Cola
		מִשְׁקָה masjqèh (m!) Drank
		מִשְׁקָה קָל masjqèh qal Frisdrank
		עֵנָב enáv (m) Druif, druiven...
		בִּירָה biráh (v) Bier
		יַיִן yayin (m) Wijn
		מַיִם mayim (m-mv) Water
		בְּבִקְשָׁה b ^e vaqásjáh Alstublieft (vragend)
		בֵּית־אֵבוֹן b ^e te'ávon (bw) Eet smakelijk

Opdracht 1: Vertaal, plaats waar nodig uitspraaktekens en geef de uitspraak

- מִשְׁקָה עֵנָבִים .....
 הִיא אוֹכֵלֶת סֵלַט .....
 אֲנַחְנוּ אֹכְלִינוּ בְּמִזְנוֹן .....
 פִּיטָה אַחַת בְּבִקְשָׁה .....
 Waar vind ik een café? .....
 Peper en zout alstublieft .....
 Ik drink water (2x, m/v) .....
 .....
 Bewaar twee falafels! (2x, m/v) .....
 .....

Opdracht 2: Geef de toekomstende tijd, de gebiedende wijs en de infinitief.

	Drinken	Breien	Kopen	Dragen	Scheppen	Zien	
<i>Persoon</i>	שָׁתָה sjátáh	סָרַג sárag	קָנָה qánáh	לָבַשׁ lávasj	בָּרָא bárá	רָאָה rá'á	<i>Persoon</i>
Ik (m/v)	אֶשְׁתֶּה èsjtèh	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Jij (m)	.....	תִּסְרוֹג tis'rog	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	תִּלְבֹּשִׁי tilb ^e sji	.....	.....	אַתְּ
Hij	יִשְׁתֶּה yistèh	.....	.....	.....	יִבְרָא yivrá	.....	הוא
Zij	.....	.....	תִּקְנֶה tiq'nèh	.....	.....	.....	היא
Wij (m/v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m/v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Zij (m/v)	.....	.....	.....	.....	.....	יִרְאוּ yir'oe	הֵם
<i>Gebiedende wijs:</i>							
Jij (m)	שָׁתֵה sj ^e te	.....	.....	לָבֵשׁ l ^e vasj	.....	.....	.....
Jij (v)	.....	סְרוֹגִי srogi	.....	.....	בִּירְאִי biri	.....	.....
Jullie	.....	.....	קְנוּ q ^e noe	.....	.....	רְאוּ r ^e oe	.....
<i>Infinitief</i>	.....	.....	.....	.....	.....	לִרְאוֹת lir'ot	.....

Opdracht 3: De groentewinkel. Bekijk de youtube film www.youtube.com/watch?v=7FN7FqUO2A8, en noteer alle etenswaren die langskomen:

Bronnen: Lessen van ds. Wuister, Millon, HebrewOnline.com, www.hebrew-verbs.co.il; Melet, Arjeh Gebhard, uitg. Coutinho; Jim Becka (video).

Zie ook: Videoles dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreuws, les Het sterke werkwoord 04, derde en laatste onderwerp. **Zie ook:** [Les 25](#), woordenlijst t/m les 24.